

Tusnady Gábor: SZTOCHASZTIKA

Typotex, Budapest, 2004, 214. o.

A könyv három meglehetősen jól elkülönülő és közel azonos méretű, de teljesen más jellegű részből áll. Az első ugyanazt a címet viseli, mint maga a könyv (*Sztochasztika*), a másik címe: *Lábjegyzetek*, a harmadiké *Függelék*.

Az első rész valamiféle bevezetés a sztochasztikába. A baj vele az, hogy precíz bevezetésnek túl elnagyoltnak tűnik, könnyed megalapozásnak viszont túl nehéz, nem könnyen érthető a kívülálló számára. A könyv legelején megnyugtat a szerző: „Nem lesznek képletek. ... Könyveket, cikkeket sem idézek, pedig nagyon szeretnék néha. ... Én anekdotázni fogok leginkább, személyes élményeimet mesélni.” Ehhez képest elég jócskán vannak képletek, és később ugyanebben a könyvben – igaz, hogy nem ebben a részben – kicsit érthetetlenül bőven idézi cikkeit, például a harmadik részben külön fejezetet képez a *Sztochasztikáról szóló cikkeim*, vagy egy másik, *Sztochasztika – irodalom*.

A *Lábjegyzetek* résznek – bár a címe mást ígér, és még a fejezetbeosztása is pontosan megfelel az első résznek – elég kevés köze van az első részhez, ahhoz nagyon lazán kapcsolódik, semmiképpen sem ténylegesen lábjegyzet-

tekről van szó, ahogy azt az ember általában érti. Kétségtelenül van benne szó matematikáról, valószínűségszámításról, de Radnóti-versről és *Thomas Mann Doktor Faustus*áról, *Rudyard Kipling* költeményéről is (hosszan idézve angolul), továbbá *Nagy László* költő posztumusz kötetéről és hasonlóról. Az ember nem nagyon érti, hogy tulajdonképpen hogy kerültek ezek ide, hogy függenek össze a könyv tárgyával. Nem hiába teszi fel a szerző maga is a kérdést a 99. oldalon: „Akik csak olvasták eddig az írásmat, mind azt kérdezték, kinek szól, és mit akar mondani.”

Még inkább zavarban van az olvasó a harmadik részénél (*Függelék*). Ebben már kevés a matematika, de szó van név szerint élő és a közelmúltban elhunyt matematikusokról (pl. *Hajós György*, *Császár Ákos* stb.), költőkről, mint *Orbán Ottó*, *Babits* és *Ady*, de a Lenin-fiúkról és *Lord Baden-Powell*ről, a cserkészlet megalapítójáról is. Nehéz mindezt másképp jellemezni, mint amit a szerző ír a 200. oldalon valaki más írásait jellemezve: „... semmihez sem hasonlítható szabad asszociációk”.

Berényi Dénes

CEPAS 2005

CEPAS 2005 címmel nemzetközi atomfizikai konferenciát szerveztünk a Miskolci Egyetem Fizikai Tanszékén 2005. augusztus 31. és szeptember 2. között. A konferencia hivatalos neve: *3rd Conference on the Elementary Processes in Atomic Systems* (Elemi Folyamatok Atomi Rendszerekben 3. Konferenciája) volt.

A CEPAS-konferenciák tárgya a kis- és közepes energiájú elektronok, ionok, atomok, molekulák, fotonok és más részecskék, valamint a gázfázisú vagy kondenzált anyag kölcsönhatásának elemi folyamatai és jelenségei. Az első CEPAS-konferenciát 2000-ben az ungvári Elektronfizikai Kutató Intézetben, a másodikat 2002-ben Gdanskban a Műszaki Egyetemen szervezték. E sorozat harmadik konferenciáját szerveztük most a Fizikai Tanszéken, a szervezéshez szakmai segítséget az MTA Atommag Kutató Intézete (ATOMKI, Debrecen) is nyújtott.

A konferencián 19 országból 77 kutató vett részt ténylegesen. Az európai országok többségéből volt résztvevő, viszonylag sokan érkeztek Magyarország mellett Ukrajnából, Lengyelországból, Németországból, Olaszországból, Törökországból, a tengeren túlról pedig az Egyesült Államokból és Japánból. A konferencián 29 darab 20–30 perces plenáris előadás hangzott el, az Egyetemi Galérián tartott két poszterszekcióban pedig 74 tudományos mun-

kát mutattak be a résztvevők. Igen érdekes előadások hangzottak el például a foton-, elektron- és pozitronütkezéses ionizáció és gerjesztés, a többszörösen töltött ionok kölcsönhatásai, illetve az ionizáció során fellépő interferenciaeffektusok témaköreiben. Az előadások és poszterek részletes listája a konferencia honlapján (<http://www.unimiskolc.hu/cepas2005/>) tekinthető meg. A konferenciakiadvány kötete (hasonlóan az előző CEPAS-konferenciához) a *Radiation Physics and Chemistry* (RPCh, Elsevier Science) folyóiratban jelenik majd meg.

A konferencia közös kulturális programjai közül kiemelhető az egyetem Selmeci Műemlékkönyvtárában tett látogatás és a konferencia befejezéseként a Diósgyőri Várhoz és Lillafüredre tett kirándulás, amely a Palotaszállóban tartott bankettet is magában foglalta.

A CEPAS-sorozat következő konferenciájának 2008-as megrendezésével az International Scientific Committee *Nagy László*t, a kolozsvári Babeş–Bolyai Egyetem professzorát bízta meg.

A CEPAS 2005 konferencia szervezői voltak: *Berényi Dénes*, tiszteletbeli elnök, *Kövér Ákos*, elnök (ATOMKI), valamint a szervezőbizottság vezetője, *Paripás Béla* (Miskolci Egyetem).

Paripás Béla